

וחזר רבי ועשה כרבן שמעון בן גמליאל –

רשב"ג And retracted and ruled like רבי

OVERVIEW

The חכמים cites a ברייתא which relates that initially רבי ruled like the רבי¹. (מכרן בטל שום הדיינים שפיהתו שתות או הותירו שתות (regarding the issue of שתות that שום הדיינים שפיהתו שתות או הותירו שתות). Upon hearing this, רבי relented and ruled (there) like רשב"ג that מכרן קיים. Our תוספות explains how that ruling can be the source for assuming that here too (by ביטלו ultimately agreed with רשב"ג, (מבוטל

asks: תוספות

ואם תאמר מנא ליה משום דחזר בו התם דחזר בו נמי ממאי דאמר ביטלו מבוטל -

And if you will say; how does רב יוסף derive that because רבי retracted there (by שום הדיינים), he also retracted from what he ruled here that ביטלו מבוטל?!

דלמא ההיא דשום הדיינים דמי טפי לביטלו שלא בבית דין² –

- ביטלו שלא בבית דין is more similar to the case of שום הדיינים Perhaps that case of

דהתם מודה רבי דאינו מבוטל דאמרין מה כח בית דין יפה כדפרישית לעיל³ –

Where רבי admits that it is not מבוטל, for in such a case of בבית דין (or perhaps שום הדיינים) we do say יפה כח בית דין as I explained previously; but not necessarily where he was בפני בית דין.

answers: תוספות

ויש לומר דרב יוסף מדמה להו משום דלא איפלגו רבי ורבן שמעון בן גמליאל –

And one can say; that רבי compares שום הדיינים to בבית דין, since רבי and רשב"ג did not have any [other] disputes -

אלא בהני תרי מילי במה כח בית דין יפה בשום הדיינים ובביטול הגט בבית דין –

¹ The משנה states that if the בית דין made an error in their assessment of property for a sixth of its value (or more), the sale is nullified according to the חכמים, however רשב"ג maintains that the sale is valid since מה כח בית דין יפה.

² [See (footnote # 9), that before רשב"ג there was a תקנה to be מבוטל the גט only בבית דין (but not בפני בית דין).] The reason שום הדיינים is more similar to בבית דין than ביטול בבית דין is because by שום הדיינים there is no other בית דין to fall back on, this בית דין is the only בית דין that made this assessment, therefore we follow its ruling; the same is if בבית דין we have no other בית דין which did not nullify such a ביטול. However concerning בבית דין, even though there is the בית דין of רשב"ג that nullified this ביטול, nevertheless there is the original בית דין that permitted a ביטול בבית דין, therefore רבי maintains that the ביטול is effective (מהרש"א). See מהר"ם ש"ף where בבית דין that the בית דין we can rely on (to oppose the בית דין of רשב"ג). See אמ"ה # 83 and נח"מ.

³ See תוספות at the very end, לב, ד"ה ורב נחמן.

Regarding ביטול and שום הדיינים, מה כח בי"ד יפה, except for these two cases of - בי"ד in הגט

ולכך מדמה להו אהדדי⁴ ומסתמא כשחזר מזה חזר נמי מזה:

So therefore רבי compares them to each other, and presumably when רבי retracted from this case of שום הדיינים, he also retracted from this other case of ביטול בבי"ד.

SUMMARY

We compare the two case of שום הדיינים and ביטול בבי"ד to each other because they are the only two instances where רבי ורשב"ג argue regarding מה כח בי"ד יפה.

THINKING IT OVER

According to the s"i's explanation of תוספות answer (in footnote # 4), why was it necessary for תוספות to state that 'אלא איפלגו וכו' אלא בהני תרי מילי וכו' necessary for תוספות to state that '?!⁵ מחלוקת whether or not there were other

⁴ Initially רבי maintained by שום הדיינים that מכרן בטל and was not concerned for יפה כח בי"ד indicating that he did not compare שום הדיינים to ביטול בבי"ד (as תוספות assumed in his question); therefore it is more likely to say that רבי did not change this assessment, but rather he accepted that מה כח בי"ד יפה is sufficient to uphold even a case of שום הדיינים (which is more like ביטול בבי"ד), and so therefore the retraction applies to ביטול בבי"ד as well (פנ"י). See (however) 'Thinking it over'.

⁵ See נח"מ.